

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการนำเสนอรูปแบบการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการ จากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้รวบรวมและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบความเรียงและตาราง โดยแบ่งเป็น 7 ตอนดังนี้

1. รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. สภาพของโรงเรียน ห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษา
3. การบริหารและการดำเนินงาน ห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษา
4. วิธีการจัดเก็บวัสดุ และโสตทัศนอุปกรณ์ของ ห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา
5. การใช้บริการของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา ของครูประจำการและนักเรียน
6. ความคิดเห็นในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการจากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเสนอแนะ การจัดตั้งศูนย์วิทยบริการจากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้ แยกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์เป็นงานห้องสมุดและห้องสมุดทัศนศึกษา

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียน ครูบรรณารักษ์ และครูทัศนศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ทุกโรงเรียน ซึ่งมีอยู่ 101 โรงเรียน รวมเป็นแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น จำนวน 303 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา และคัดเลือกเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 184 ฉบับ แยกตามประเภทของกลุ่มประชากรดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 60 ชุด คิดเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลร้อยละ 59.41 ครูบรรณารักษ์ จำนวน 63 ชุด คิดเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ 62.28 และครูทัศนศึกษา จำนวน 61 ชุด คิดเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ 60.40 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มผู้บริหาร ครูบรรณาธิการ และ ครูโสตทัศนศึกษา

รายละเอียดในด้าน	ผู้บริหาร N = 60		ครูบรรณาธิการ N = 63		ครูโสตทัศนศึกษา N = 61	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	41	68.33	6	9.52	49	80.33
หญิง	19	31.67	67	90.48	12	19.67
การศึกษา						
สูงกว่าปริญญาตรี	22	36.67	9	13.64	19	31.15
ปริญญาตรี	38	63.33	52	83.33	42	68.52
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	2	3.03	-	-
ตำแหน่งงานที่ดำรงอยู่						
ผู้อำนวยการ	45	75.00	-	-	-	-
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	15	25.00	-	-	-	-
ครูบรรณาธิการ	-	-	57	90.04	-	-
ครูโสตทัศนศึกษา	-	-	1	1.49	39	63.93
ครูประจำการ	-	-	5	7.46	22	24.59
หน้าที่ทางด้านการสอน						
ไม่ได้สอน	57	95.00	18	29.23	11	26.33
สอน	3	5.00	45	70.77	50	73.77
ความรู้และประสบการณ์ทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา						
สำเร็จการศึกษามาโดยตรง	2	3.33	16	25.40	41	67.21
เคยเข้ารับการอบรม	59	98.33	21	33.33	35	57.38
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	44	93.33	26	41.27	35	57.38

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายละเอียดในด้าน	ผู้บริหาร N = 60		ครูบรรณาธิการ N = 63		ครูโสตทัศนศึกษา N = 61	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับคำบอกเล่าจากผู้อื่น	12	20.00	18	28.57	9	14.75
ไม่มีประสบการณ์ทางด้านนี้เลย	-	-	5	7.94	-	-
อื่น ๆ	-	-	14	22.22	7	11.48
ความรู้และประสบการณ์ทางด้านห้องสมุด						
สำเร็จการศึกษามาโดยตรง	-	-	57	90.48	3	4.92
เคยเข้ารับการอบรม	56	93.33	25	39.68	5	8.20
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	31	51.67	18	28.57	14	22.95
ได้รับคำบอกเล่าจากผู้อื่น	10	16.67	7	11.11	3	4.92
ไม่มีประสบการณ์ด้านนี้เลย	-	-	-	-	13	21.31
อื่น ๆ	4	6.67	3	4.76	8	13.11

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ไม่มีหน้าที่ทางด้านการสอน ผู้บริหารทุกคนมีความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านห้องสมุด โดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านดังกล่าวจากการได้เคยเข้ารับการอบรม มากที่สุด และรองลงมาคือ จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูบรรณาธิการ ส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และต้องทำหน้าที่ทางด้านการสอนด้วย ครูบรรณาธิการส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาทางด้านบรรณาธิการมาโดยตรง และมีความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมาคือ เคยเข้ารับการฝึกอบรม ครูโสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และทำหน้าที่ทางด้านการสอนด้วย ครูโสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาทางด้านนี้มาโดยตรง และมีความรู้ทางด้านห้องสมุดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากที่สุด

1.2 กลุ่มผู้ใช้บริการของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา

กลุ่มผู้ใช้บริการของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาของโรงเรียน

มี 2 กลุ่ม ได้แก่

1.2.1 ครูอาจารย์ในโรงเรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยัง

ครู อาจารย์ จำนวน 200 ชุด และได้รับกลับคืนมาและคัดเลือก เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 110 ชุด คิด เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ ร้อยละ 55 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ร้อยละ 73.36 ของครู อาจารย์ ที่ตอบแบบสอบถามเป็นหญิง และร้อยละ 23.64 เป็นชาย ร้อยละ 50.90 มีอายุมากกว่า 35 ปี ร้อยละ 30.91 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ร้อยละ 15.45 มีอายุระหว่าง 26-30 ปี ร้อยละ 2.73 มีอายุระหว่าง 21-25 ปี อายุราชการโดยเฉลี่ยเท่ากับ 13.8 ปี และ อายุราชการสูงสุด 31 ปี ต่ำสุด 2 ปี ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 10 จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ครู อาจารย์ ทุกคนทำหน้าที่ ทางด้านการสอน โดยเฉลี่ยสอนคนละ 18 คาบต่อสัปดาห์

1.2.2 นักเรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียน จำนวน

800 ชุด ได้รับกลับคืนมาและคัดเลือก เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 580 ชุด คิด เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ ร้อยละ 72.50 จากจำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไปทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนร้อยละ 47.87 เป็นชาย และร้อยละ 52.43 เป็นหญิง มีอายุโดยเฉลี่ยเท่ากับ 16.3 ปี โดยนักเรียนที่มีอายุสูงสุดเท่ากับ 21 ปี และ นักเรียนที่มีอายุน้อยที่สุดเท่ากับ 12 ปี ในด้านระดับการศึกษาพบว่า ร้อยละ 59.03 กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และร้อยละ 40.97 กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 สภาพของโรงเรียน ห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครู โสตทัศนศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับ สภาพของโรงเรียน ห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษานั้น มีผลเป็นดังนี้

2.1 สภาพของโรงเรียน ในจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 60 โรงเรียน ร้อยละ 95.00 มีการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 5 มีการเรียนการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครูจำนวนเฉลี่ยโรงเรียนละ 135.76 คน มีนักเรียนจำนวนเฉลี่ยโรงเรียนละ 2313.73 คน ร้อยละ 98.33 เป็นโรงเรียนที่มีห้องสมุด และร้อยละ 90.00 เป็นโรงเรียนที่มีห้องโสตทัศนศึกษา

2.2 สภาพห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามชุดเดียวกันไปยังครูบรรณารักษ์และครูโสตทัศนศึกษา ของโรงเรียนจำนวน 101 โรงเรียน เพื่อศึกษาสภาพของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา ในด้านบุคลากร สภาพสื่อการศึกษาประเภทวัสดุ ภาพสื่อการศึกษาประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ และสภาพของงบประมาณที่ได้รับ ผลการวิจัยพบว่า

2.2.1 บุคลากร ห้องสมุดมีครูบรรณารักษ์ปฏิบัติงานโดยเฉลี่ย 1-2 คน ต่อหนึ่งห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษามีครูโสตทัศนศึกษา ปฏิบัติงานอยู่โดยเฉลี่ย 1-2 คน ต่อหนึ่งห้องโสตทัศนศึกษา และเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดที่ไม่ใช่บรรณารักษ์ มีจำนวน เฉลี่ยห้องสมุดละประมาณ 1 คน เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาที่ไม่ใช่ครูโสตทัศนศึกษา มีจำนวน เฉลี่ยห้องโสตทัศนศึกษาละ 1-2 คน ทั้งห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษามีนักเรียนมาช่วยปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยห้องละ 14-15 คน และ 3-4 คน ตามลำดับ โดยนักเรียนที่มาช่วยปฏิบัติงานที่ห้องสมุดจะทำงานโดยเฉลี่ยคนละ 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และนักเรียนที่มาช่วยปฏิบัติงานที่ห้องโสตทัศนศึกษาจะทำงานโดยเฉลี่ยคนละ 20 นาทีต่อสัปดาห์

2.2.2 สภาพสื่อการศึกษาประเภทวัสดุ ของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาของโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า ห้องสมุดทุกแห่ง และร้อยละ 57.38 ของห้องโสตทัศนศึกษามีสื่อการศึกษาประเภทสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 69.84 ของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาทุกแห่ง มีสื่อการศึกษาประเภทรูปภาพและแผนภูมิ ร้อยละ 22.22 ของห้องสมุดและร้อยละ 44.26 ของห้องโสตทัศนศึกษา มีสื่อการศึกษาประเภทภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ ร้อยละ 26.98 และร้อยละ 45.90 ของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาตามลำดับ

สื่อการศึกษาวัสดุประเภทเสียง และร้อยละ 50.79 และร้อยละ 73.77 ของห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษา ตามลำดับ มีสื่อการศึกษาประเภทสื่อการสอนสำเร็จรูป

2.2.3 สภาพสื่อการศึกษาประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ ของห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษาของโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า ร้อยละ 95.24 ของห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษาทุกแห่ง มีโสตทัศนอุปกรณ์ที่ใช้กับวัสดุประเภทภาพ ร้อยละ 44.44 และร้อยละ 50.82 ของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาตามลำดับโสตทัศนอุปกรณ์ประเภท เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์ ร้อยละ 69.84 และร้อยละ 72.13 ของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาตามลำดับ มีโสตทัศนอุปกรณ์ที่ใช้กับ วัสดุประเภทเสียง และร้อยละ 44.44 และร้อยละ 50.82 ของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาตามลำดับ มีโสตทัศนอุปกรณ์ประเภทที่ใช้กับสื่อการสอนสำเร็จรูป

2.2.4 สภาพความต้องการวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์ของครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา จากการวิจัยพบว่า ครูบรรณารักษ์และครูโสตทัศนศึกษามีความต้องการ วัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของความต้องการวัสดุและ
วัสดุ-วัสดุอุปกรณ์ของครูบรรณาธิกรณและครู วัสดุทัศนศึกษา

วัสดุ-วัสดุอุปกรณ์	ความต้องการของ ครูบรรณาธิกรณ		ความต้องการของ ครู วัสดุทัศนศึกษา	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
สิ่งพิมพ์	1.68	0.92	1.74	0.94
รูปภาพและแผนภูมิ	2.14	0.84	1.93	0.94
ภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ	2.29	0.88	2.33	0.82
วัสดุประเภทเสียง	2.35	0.84	2.11	0.86
สื่อการสอนสำเร็จรูป	2.41	0.78	2.18	0.85
เครื่องฉายต่าง ๆ	2.10	0.89	1.93	0.96
เครื่องเสียง	2.04	0.94	2.10	0.99
เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์	2.11	0.94	2.11	0.86
วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้กับสื่อการสอนสำเร็จรูป	2.11	0.90	2.35	0.90

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการสื่อการศึกษาประเภทวัสดุและ
วัสดุอุปกรณ์ของครูบรรณาธิกรณ และครู วัสดุทัศนศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ครูบรรณาธิกรณ
ส่วนใหญ่มีความต้องการวัสดุสื่อการสอนสำเร็จรูปและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้กับสื่อการสอน
สำเร็จรูปมากที่สุด ที่ระดับ 2.4 และ 2.11 ตามลำดับ ครู วัสดุทัศนศึกษามีความต้องการ
วัสดุประเภทภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้กับสื่อการสอนสำเร็จรูปมากที่สุด
ที่ระดับ 2.33 และ 2.35 ตามลำดับ จะเห็นว่า ครูบรรณาธิกรณมีความต้องการวัสดุสื่อการสอน
สำเร็จรูปมากกว่าครู วัสดุทัศนศึกษา และครู วัสดุทัศนศึกษามีความต้องการวัสดุประเภทภาพ
เคลื่อนไหวต่าง ๆ มากกว่าครูบรรณาธิกรณ

ตอนที่ 3 การบริหารและการดำเนินงานห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร

ในการวิจัยได้ศึกษาสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา
เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงานห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 สายการบริหารงาน ห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา ร้อยละ 73.02
และ ร้อยละ 81.96 ตามลำดับ เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงกับฝ่ายบริการการศึกษา ร้อยละ
15.00 ของห้องสมุดและ ร้อยละ 16.40 ของห้องโสตทัศนศึกษา ขึ้นตรงกับฝ่ายวิชาการ
ร้อยละ 3.17 และ ร้อยละ 1.64 ขึ้นตรงกับฝ่ายบริหาร

3.2 หลักเกณฑ์ในการให้บริการ จากการวิจัยพบว่า ร้อยละ 60.56
และ ร้อยละ 63.29 ของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาตามลำดับ เปิดให้บริการระหว่าง
08.00-16.00 น. ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ร้อยละ 33.80 และ ร้อยละ 18.99 เปิดให้
บริการระหว่างเวลา 07.00-18.00 น. ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ร้อยละ 5.64 และ
ร้อยละ 17.72 เปิดให้บริการในเวลาราชการตลอดปี (ไม่เว้นช่วงเวลาปิดภาคเรียน)
ในด้านผู้มาใช้บริการพบว่า ร้อยละ 73.02 และ ร้อยละ 53.84 ของห้องสมุดและห้อง
โสตทัศนศึกษาตามลำดับ ให้บริการแก่ครู และนักเรียน 26.92 และ 43.08 ให้บริการ
แก่ครู นักเรียน และผู้ปกครองด้วย

3.3 แหล่งที่ได้มาของสื่อการศึกษาที่นำมาให้บริการแก่ครูและนักเรียนใน
โรงเรียน ร้อยละ 91.80 และ ร้อยละ 88.89 ของครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา
กล่าวว่า เป็นสื่อการศึกษาที่ซื้อด้วยเงินงบประมาณ ร้อยละ 27.87 และ ร้อยละ 36.51
กล่าวว่า ผลิตขึ้นเอง ร้อยละ 44.26 และ ร้อยละ 44.44 กล่าวว่า เป็นสื่อการศึกษาที่
ได้รับบริจาค ร้อยละ 14.75 และ ร้อยละ 6.35 กล่าวว่า รวบรวมจากครูผู้สอนที่ผลิตขึ้นใช้

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแหล่งที่มาของสื่อการศึกษาของห้องสมุด และห้อง
โสตทัศนศึกษาแล้วพบว่า ร้อยละ 51.38 และ ร้อยละ 47.86 ของสื่อการศึกษาที่มีอยู่
ของห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาตามลำดับ ได้มาจากการซื้อด้วยเงินงบประมาณ ร้อยละ

24.77 และ 23.93 ได้มาจากการรับบริจาค และร้อยละ 15.60 และ ร้อยละ 19.66 ได้มาจากการผลิตขึ้นเอง ร้อยละ 8.25 และร้อยละ 3.42 ได้มาจากการรวบรวมจากครูผู้สอนที่ผลิตขึ้นใช้

3.4 วิธีการพัฒนาความรู้ทางด้านสื่อการศึกษาของครูบรรณารักษ์และครูโสตทัศนศึกษาเพื่อพัฒนาหน่วยงาน จากการวิจัยพบว่า ครูบรรณารักษ์และครูโสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.78 และ ร้อยละ 55.74 ตามลำดับ ใช้วิธีการดูงานจากสถาบันการศึกษาอื่น ร้อยละ 42.86 และร้อยละ 39.34 ใช้วิธีการร่วมวางแผนระหว่างครูบรรณารักษ์ครูโสตทัศนศึกษา และผู้บริหาร (แสดงในตารางที่ 3) อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาห้องสมุดของครูบรรณารักษ์กับวิธีการพัฒนาห้องโสตทัศนศึกษาของครูโสตทัศนศึกษาแล้วพบว่า ครูบรรณารักษ์และครูโสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีการดูงานจากสถาบันการศึกษาอื่นมากที่สุด รองลงมาคือ การร่วมวางแผนงานระหว่างครูบรรณารักษ์ ครูโสตทัศนศึกษาและผู้บริหาร และการเข้ารับการอบรม

ตารางที่ 3 แสดงค่าร้อยละของการพัฒนาความรู้ด้านสื่อการศึกษาของครูบรรณารักษ์
และครูโสตทัศนศึกษา เพื่อพัฒนาหน่วยงาน

วิธีการพัฒนาความรู้	ครูบรรณารักษ์		ครูโสตทัศนศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
		N = 63		N = 61
ดูงานจากสถาบันการศึกษาอื่น	49	77.78	34	55.74
การเข้ารับการอบรม	28	44.44	21	34.43
ร่วมวางแผนระหว่างครูบรรณารักษ์ ครูโสตทัศนศึกษาและผู้บริหาร	27	42.86	24	39.34
เพิ่มพูนความรู้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ	27	42.86	23	37.70
รวมกลุ่มระหว่างครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา				
ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน	22	34.92	4	6.56
จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษา	18	25.40	15	24.59
อื่น ๆ	3	4.76	2	3.28

จากตารางที่ 3 แสดงว่า การพัฒนาความรู้ด้านสื่อการศึกษาของครูบรรณารักษ์
และครูโสตทัศนศึกษา เพื่อพัฒนาหน่วยงานนั้น ครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา ร้อยละ 77.78
55.74 ตามลำดับ ใช้วิธีการดูงานจากสถาบันการศึกษาอื่น มาก เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ
ครูบรรณารักษ์ ร้อยละ 44.44 ใช้วิธีการเข้ารับการอบรม และครูโสตทัศนศึกษา ร้อยละ
39.34 ใช้วิธีการร่วมวางแผนระหว่างครูบรรณารักษ์และครูโสตทัศนศึกษา และผู้บริหาร

3.5 วิธีการส่งเสริมความรู้และประชาสัมพันธ์หน่วยงาน ทั้งห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา ส่วนใหญ่ใช้วิธีการที่เหมือนกัน คือแนะนำผู้มาใช้บริการด้วยตนเอง สำหรับวิธีการอื่น ๆ แยกกล่าวได้ดังนี้

3.5.1 วิธีการส่งเสริมความรู้และประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 98.21 ใช้วิธีแนะนำผู้มาใช้บริการด้วยตนเอง ร้อยละ 96.49 ใช้วิธีติดป้ายประกาศ ร้อยละ 96.43 ใช้วิธีแนะนำด้วยการจัดนิทรรศการและร้อยละ 92.31 ใช้วิธีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดชมรมห้องสมุด หรือ จัดกิจกรรมทายปัญหา อย่างไรก็ตาม ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 89.57 มีการจัดการส่งเสริมความรู้และประชาสัมพันธ์หน่วยงานของตน นอกนั้นยังไม่มีการจัดการส่งเสริมความรู้และประชาสัมพันธ์ ในด้านผลของการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้และประชาสัมพันธ์ หน่วยงานนั้น โดยสรุปครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.99 เห็นว่าวิธีการที่ใช้อยู่นั้นได้ผล และวิธีการที่ได้ผลมากที่สุดได้แก่ การแนะนำผู้มาใช้บริการด้วยตนเอง และการแนะนำด้วยการจัดนิทรรศการโดยครูบรรณารักษ์ ทุกคนเห็นด้วย วิธีการที่รองลงมาได้แก่ การติดป้ายประกาศ การประกาศผ่านทางเครื่องขยายเสียงของโรงเรียน การบอกผ่านทางครูประจำชั้น และการเปิดอบรมหรือแนะนำในช่วงแรกของการเปิดภาคเรียน

3.5.2 วิธีการส่งเสริมความรู้และประชาสัมพันธ์ห้องโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนจากการวิจัยพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีการแนะนำผู้มาใช้บริการด้วยตนเองมากที่สุด ร้อยละ 86.79 และรองลงมาใช้วิธีการบอกผ่านทางเครื่องขยายเสียงของโรงเรียน และวิธีการที่ใช้น้อยที่สุด ก็คือ การเปิดอบรมแก่ผู้ใช้บริการในช่วงแรกของการเปิดภาคเรียน เมื่อกล่าวถึงผลของการปฏิบัติทางด้านการส่งเสริมความรู้และประชาสัมพันธ์งานโสตทัศนศึกษาแล้วพบว่า ร้อยละ 97.83 กล่าวว่า วิธีการแนะนำผู้ใช้บริการด้วยตนเองได้ผลดีที่สุด รองลงมาก็คือการติดป้ายประกาศ และการประกาศผ่านทางเครื่องขยายเสียงของโรงเรียน

ตอนที่ 4 วิธีการจัดเก็บสื่อการศึกษาของครูบรรณารักษ์และครูโสตทัศนศึกษา

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาข้อมูลวิธีการจัดเก็บสื่อการศึกษา จากแบบสอบถามแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การจัดเก็บสื่อการสอนประเภทวัสดุ และการจัดเก็บสื่อการสอนประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ของห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษา โดยครูบรรณารักษ์และครูโสตทัศนศึกษา เป็นผู้ควบคุมดูแลรับผิดชอบตามลำดับ ดังนี้

4.1 วิธีการจัดเก็บสื่อการสอนประเภทวัสดุ

จากการวิจัยพบว่า ร้อยละ 42.07 ของครูบรรณารักษ์ และร้อยละ 44.59 ของครูโสตทัศนศึกษาตอบว่า ยังไม่มีวิธีการจัดเก็บสื่อการสอนประเภทวัสดุ ร้อยละ 12.19 และร้อยละ 5.19 ของครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา ใช้วิธีจัดเก็บตามระบบเลขทศนิยมดิวอี้ ร้อยละ 11.28 และร้อยละ 28.74 ตามลำดับ จัดแยกเก็บตามรายวิชา ร้อยละ 3.5 และ ร้อยละ 4.59 จัดแยกเก็บตามระดับชั้นของผู้เรียน (ดูตารางที่ 1-14 ในภาคผนวก)

4.2 วิธีการจัดเก็บสื่อการศึกษาประเภทโสตทัศนอุปกรณ์

จากการวิจัยพบว่า ร้อยละ 50.64 ของครูบรรณารักษ์และร้อยละ 27.13 ของครูโสตทัศนศึกษา ตอบว่ายังไม่มีวิธีการจัดเก็บ ร้อยละ 17.31 และร้อยละ 13.31 ใช้วิธีการจัดเก็บโดยรวมเก็บไว้ใบตู้เหล็กทึบ ร้อยละ 6.81 และร้อยละ 19.33 ใช้วิธีแยกเก็บในตู้เหล็กทึบตามประเภทของโสตทัศนอุปกรณ์ (ดูตารางที่ 15-22 ในภาคผนวก)

ตอนที่ 5 การใช้บริการห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา ของครู อาจารย์และนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร แยกเป็น

5.1 การใช้บริการห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา ของครู อาจารย์ พบว่า ร้อยละ 90.91 เคยใช้บริการของห้องสมุด บริการที่ใช้มากได้แก่ การค้นคว้าทางด้านวิชาการ และการยืมหนังสือ (ดูตารางที่ 29 ในภาคผนวก) ร้อยละ 87.27 เคยใช้บริการของห้องโสตทัศนศึกษา บริการที่ใช้มากได้แก่ การดูเทปโทรทัศน์ รองลงมาคือ การชมภาพยนตร์ (ดูตารางที่ 30 ในภาคผนวก) ในด้านความคิดเห็นต่อการให้บริการของห้องสมุด ครู อาจารย์ ร้อยละ 55.45 เห็นว่า การให้บริการของห้องสมุดดีแล้ว ร้อยละ 30.91 เห็นว่าควรปรับปรุง และร้อยละ 13.64 ไม่ออกความเห็น ข้อเสนอแนะของครู อาจารย์ ต่อห้องสมุด พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าห้องสมุดควรจัดหาหนังสือใหม่ ๆ มาเพิ่มให้เพียงพอต่อความต้องการ และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนมาใช้บริการของห้องสมุดให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในด้านความคิดเห็นของครู อาจารย์ ต่อการให้บริการของห้องโสตทัศนศึกษานั้น พบว่า ร้อยละ 47.27 เห็นว่าบริการของห้องโสตทัศนศึกษาที่มีอยู่นั้นดีแล้ว ร้อยละ 33.64 เห็นว่าควรปรับปรุง ร้อยละ 19.09 ไม่ออกความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของครู อาจารย์ ต่อห้องโสตทัศนศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าโสตทัศนอุปกรณ์ที่บริการอยู่นั้นอยู่ในสภาพที่เก่าเกินไป และไม่เพียงพอต่อความต้องการ ควรจัดหาโสตทัศนอุปกรณ์ใหม่ ๆ มาเพิ่ม ควรจัดหาบุคลากรในการให้บริการให้มากขึ้น เพราะที่มีอยู่ไม่เพียงพอ

5.2 การใช้บริการห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาของนักเรียน

5.2.1 การใช้บริการของห้องสมุดของนักเรียน พบว่า ร้อยละ 79.48 เคยใช้บริการของห้องสมุด ซึ่งบริการที่ใช้มากได้แก่ การค้นคว้าทางวิชาการ ยืมหนังสือและใช้เป็นี่อ่านหนังสือ (ดูตารางที่ 31 ในภาคผนวก) ในด้านความคิดเห็นต่อการบริการของห้องสมุด พบว่า ร้อยละ 33.75 เห็นว่า ดีแล้ว ร้อยละ 60.14 เห็นว่าควรปรับปรุงและ ร้อยละ 6.10 ไม่ออกความเห็น นักเรียนมีข้อเสนอแนะต่อห้องสมุดดังนี้ ควรขยายขนาดของห้องสมุดให้กว้างขวางกว่านี้ ควรหาหนังสือมาบริการให้มาก ๆ ควรมีทัศนคติ หรือ เครื่องปรับอากาศ

และควรมีการพัฒนา ความมีมนุษยสัมพันธ์และมารยาทของผู้ให้บริการในห้องสมุด ให้ดีกว่า
ที่เป็นอยู่

5.2.2 การใช้บริการของห้องสมุดทัศนศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ
97.07 เคยใช้บริการของห้องสมุดทัศนศึกษา บริการที่ใช้มากที่สุดได้แก่ ชม เทปโทรทัศน์
น้อยที่สุด ได้แก่ ยืมอุปกรณ์และเครื่องมือ (ดูตารางที่ 32 ในภาคผนวก) ในด้านความคิดเห็น
ของนักเรียนต่อการให้บริการของห้องสมุดทัศนศึกษา พบว่า ร้อยละ 31.19 เห็นว่าดีแล้ว
ร้อยละ 53.73 เห็นว่าควรปรับปรุง และร้อยละ 15.08 ไม่ออกความเห็น นักเรียนมี
ข้อเสนอแนะต่อห้องสมุดทัศนศึกษาดังนี้ ควรขยายขนาดให้กว้างกว่าเดิม (โดยทั่วไปมีขนาด
6 x 8 ม.) ควรมีเครื่องปรับอากาศ ควรจัดฉาย เทปโทรทัศน์ให้นักเรียนชมในเวลาพักเที่ยงด้วย

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการ จากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

6.1 ความคิดเห็นในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการ จากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูทัศนศึกษา

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร
ครูบรรณาธิการ และครูโสตทัศนศึกษา ที่มีต่อการจัดตั้งศูนย์บริการ จากห้องสมุด
และห้องโสตทัศนศึกษา

การจัดตั้งศูนย์วิทยบริการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.43	1.07	เห็นด้วย
ควรสนับสนุนและให้ความร่วมมือในโครงการจัดตั้ง ศูนย์วิทยบริการจากห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาที่มีอยู่แต่เดิม	3.98	1.06	เห็นด้วย
ควรให้มีศูนย์วิทยบริการเป็นหน่วยงานหนึ่งของโรงเรียน	3.82	0.98	เห็นด้วย
ห้องสมุด ควรเป็นแหล่งศูนย์รวมสรรพวิทยาการทุกรูปแบบ ซึ่งไม่เพียงแต่มีหนังสือเท่านั้น ควรมีบริการอื่น ๆ เช่น ให้ยืม วัสดุการศึกษาต่าง ๆ (สไลด์ เทปเสียง เทปโทรทัศน์ ฯลฯ) และมีห้องสำหรับผู้ให้บริการทางด้านโสตทัศนวัสดุด้วย	3.64	1.25	เห็นด้วย
ศูนย์วิทยบริการควรพัฒนาสถานที่จากห้องโสตทัศนศึกษาเดิม	3.74	0.89	เห็นด้วย
ศูนย์วิทยบริการควรพัฒนาสถานที่จากห้องสมุดเดิม	3.59	0.98	เห็นด้วย
ศูนย์วิทยบริการควรจัดตั้งในสถานที่ใหม่และมีทางเชื่อมถึง ห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาเดิมด้วย	3.55	1.08	เห็นด้วย
ศูนย์วิทยบริการควรจัดตั้งขึ้นใหม่ โดยยังมีห้องสมุดและ ห้องโสตทัศนศึกษาไว้เช่นเดิม	3.41	1.19	ไม่ออกความเห็น

จากตารางที่ 4 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความสนใจต่อการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการ โดยพัฒนาขึ้นจากห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษา ของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษานั้น เห็นว่า ห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา ควรได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เห็นด้วยมากที่สุดในระดับ 4.43 รองลงมาคือ ควรสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการ โดยพัฒนาจากห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาที่มีอยู่แต่เดิม ส่วนการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการขึ้นใหม่ โดยยังให้มีห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาไว้เช่นเดิม มีผู้ไม่ออกความเห็นในระดับ 1.1๑

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็น ของผู้บริหาร
 ครูบรรณาธิการ และครูโสตทัศนศึกษา ที่มีต่อการบริหาร และการดำเนินงาน
 ศูนย์วิทยบริการ

การบริหารและการดำเนินงานของศูนย์วิทยบริการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การบริหารควรมีหัวหน้าดูแลรับผิดชอบโดยตรง	4.23	0.90	เห็นด้วย
การบริหารควรขึ้นกับสายงานฝ่ายบริการการศึกษา	4.07	1.08	เห็นด้วย
การบริหารควรขึ้นกับสายงานฝ่ายวิชาการ	3.59	1.11	เห็นด้วย
การบริหารควรขึ้นกับสายงานฝ่ายบริหาร	3.27	1.23	ไม่ออกความเห็น

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการบริหารและการดำเนินงาน
 ศูนย์วิทยบริการที่จะจัดตั้งขึ้น ของผู้บริหาร ครูบรรณาธิการและครูโสตทัศนศึกษานั้น เห็นว่า
 การบริหารและการจัดดำเนินงานศูนย์วิทยบริการควรมีหัวหน้าดูแลรับผิดชอบโดยตรง
 เห็นด้วยมากที่สุด ในระดับ 4.23 รองลงมาคือ การบริหารและการดำเนินงานของ
 ศูนย์วิทยบริการควรขึ้นกับสายงานฝ่ายบริการการศึกษา เห็นด้วยในระดับ 4.07

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร
 ครูบรรณาธิการ และครูโสตทัศนศึกษา ที่มีต่อการจัดบริการทางวิชาการและ
 ผู้ให้บริการในศูนย์วิทยบริการ

การบริการทางวิชาการและผู้ให้บริการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ควรให้การสนับสนุนงานบริการวิชาการทางด้านสื่อการศึกษา อย่างจริงจัง	4.65	0.70	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ศูนย์วิทยบริการควรให้บริการทั้งครู อาจารย์ และนักเรียน	4.30	0.90	เห็นด้วย
ศูนย์วิทยบริการควรทำหน้าที่ในการให้บริการทางด้านการให้ยืมวัสดุ สื่อการสอน และบริการทางด้านการผลิต สื่อการสอนด้วย	4.30	0.87	เห็นด้วย
งานบริการด้านสื่อการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุก สถานศึกษา	4.29	1.27	เห็นด้วย
ศูนย์วิทยบริการควรให้บริการเฉพาะการให้ยืมวัสดุ สื่อการสอนเท่านั้น	2.56	1.04	ไม่ออกความเห็น
ศูนย์วิทยบริการควรให้บริการเฉพาะครู อาจารย์ เท่านั้น	2.38	1.13	ไม่เห็นด้วย

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริการทางวิชาการและ
 ผู้ให้บริการในศูนย์วิทยบริการของผู้บริหาร ครูบรรณาธิการ และครูโสตทัศนศึกษานั้น เห็นว่า
 ควรให้การสนับสนุนงานบริการทางด้านสื่อการศึกษาอย่างจริงจัง เห็นด้วยอย่างยิ่งในระดับ
 4.65 รองลงมาคือ งานบริการด้านสื่อการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกสถานศึกษา เห็นด้วย
 มากในระดับ 4.30 การบริการและผู้ให้บริการในศูนย์วิทยบริการนั้นเห็นว่า ศูนย์วิทยบริการ
 ควรให้บริการแก่ครูและนักเรียนทางด้าน การให้ยืมสื่อการศึกษา และบริการทางด้าน
 การผลิตสื่อการสอนด้วย เห็นด้วยมากที่สุดในระดับ 4.30 ส่วนการจัดบริการเฉพาะครูอาจารย์
 เท่านั้น มีผู้ไม่เห็นด้วยในระดับ 1.13

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิด เห็นของผู้บริหาร
 คุรุบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา ที่มีต่อการจัดบุคลากรของศูนย์วิทยบริการ

บุคลากรของศูนย์วิทยบริการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ศูนย์วิทยบริการควรมีผู้มีความรู้ทั้งทางด้านงานห้องสมุดและงานโสตทัศนศึกษามาปฏิบัติหน้าที่	4.23	0.82	เห็นด้วย
ผู้บริหารศูนย์วิทยบริการควรเป็นผู้มีความรู้ทั้งทางด้านห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา	3.98	0.91	เห็นด้วย
ผู้มาปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์วิทยบริการควรเป็นผู้มีความรู้ในงานที่ปฏิบัติ เป็นอย่างดี คือ ถ้าทำห้องสมุดก็ควรมีความรู้ทางห้องสมุดหรือทางโสตทัศนศึกษาก็ควรมีความรู้ทางด้านโสตทัศนศึกษา	3.68	1.09	เห็นด้วย
บุคลากรของศูนย์วิทยบริการควรมาจากห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาเดิม	3.55	1.05	เห็นด้วย
ศูนย์วิทยบริการ ควรรวมบุคลากรจากห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาเข้าด้วยกัน	3.52	1.18	เห็นด้วย
ผู้บริหารศูนย์วิทยบริการควรมีความรู้ทั้งด้านห้องสมุดหรือโสตทัศนศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่ง	3.25	1.10	ไม่ออกความเห็น
ผู้บริหารศูนย์วิทยบริการควรมีความรู้ทั้งด้านการศึกษา ก็พอแล้ว	2.58	0.97	ไม่ออกความเห็น
ผู้บริหารศูนย์วิทยบริการควรมีความรู้ทั้งด้านการบริหารงานไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางห้องสมุดหรือห้องโสตทัศนศึกษา	1.65	1.04	ไม่เห็นด้วย

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อบุคลากรของศูนย์วิทยบริการ
ของผู้บริหาร ครูบรรณาธิการ และครูโสตทัศนศึกษานั้น เห็นว่า ศูนย์วิทยบริการควรมีผู้
มีความรู้ทั้งทางด้านงานห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษา มาปฏิบัติหน้าที่ เห็นด้วยมากที่สุด
ในระดับ 4.23 รองลงมาคือ ผู้บริหารศูนย์วิทยบริการควรมีผู้มีความรู้ทั้งทางด้านห้องสมุด
และห้องโสตทัศนศึกษา เห็นด้วยในระดับ 3.98 ส่วนผู้บริหารศูนย์วิทยบริการควรมี
ผู้มีความรู้ทั้งด้านการบริหารงาน ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางด้านห้องสมุด และห้อง
โสตทัศนศึกษา มีผู้ไม่เห็นด้วยในระดับ 1.04

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้บริหาร
ครูบรรณาธิการ และครูโสตทัศนศึกษาที่มีต่อการจัดงบประมาณของศูนย์วิทยบริการ

การจัดงบประมาณของศูนย์วิทยบริการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การจัดงบประมาณของศูนย์วิทยบริการรวมอยู่กับงบประมาณ ของฝ่ายบริการการศึกษา	3.87	0.97	เห็นด้วย
การจัดงบประมาณให้ศูนย์วิทยบริการ ห้องสมุด และ ห้องโสตทัศนศึกษาแยกจากกัน	3.84	1.14	เห็นด้วย
การจัดงบประมาณให้มากกว่าห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษา เดิม	3.77	0.90	เห็นด้วย
การจัดงบประมาณให้เท่ากับห้องสมุด และห้อง โสตทัศนศึกษารวมกัน	3.42	1.04	ไม่ออกความเห็น

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดงบประมาณของ
ศูนย์วิทยบริการของผู้บริหาร ครูบรรณาธิการ และครูโสตทัศนศึกษานั้นเห็นว่า การจัดงบประมาณ
ของศูนย์วิทยบริการรวมอยู่กับงบประมาณของฝ่ายบริการการศึกษา เห็นด้วยมากที่สุด ในระดับ
3.87 รองลงมาคือ การจัดงบประมาณให้ศูนย์วิทยบริการ ห้องสมุด และห้องโสตทัศนศึกษา
แยกจากกัน เห็นด้วยในระดับ 3.84 ส่วนการจัดงบประมาณให้เท่ากับห้องสมุดและห้อง
โสตทัศนศึกษารวมกัน มีผู้ไม่ออกความเห็นในระดับ 1.04

6.2 ความคิดเห็นในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการ ของครูบรรณารักษ์ และ
ครูโสตทัศนศึกษา

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์
และครูโสตทัศนศึกษาที่มีต่อหลัก เกณฑ์ในการให้บริการของศูนย์วิทยบริการ

หลัก เกณฑ์ในการให้บริการของศูนย์วิทยบริการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ให้มีการจองล่วงหน้าสำหรับการขอ ใช้โสตทัศนอุปกรณ์และ วัสดุต่าง ๆ	4.37	1.12	เห็นด้วย
ให้ยืมหนังสือและสิ่งพิมพ์ออกภายนอกศูนย์วิทยบริการได้	3.97	1.01	เห็นด้วย
ให้บริการเฉพาะช่วงเวลาเปิดภาคเรียนเท่านั้น	3.96	1.08	เห็นด้วย
ให้ยืมวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์ออกภายนอกศูนย์วิทยบริการ ได้ เช่นเดียวกับสิ่งพิมพ์ แต่ต้องส่งคืนภายในกำหนด	3.94	1.21	เห็นด้วย
ให้ยืมวัสดุ และโสตทัศนอุปกรณ์ใช้ได้ภายในศูนย์วิทยบริการ เท่านั้น	3.38	1.09	ไม่ออกความเห็น
ให้บริการตลอดปีในเวลาราชการ	3.32	1.08	ไม่ออกความเห็น
ให้ยืมวัสดุ และโสตทัศนอุปกรณ์ออกภายนอกศูนย์วิทยบริการ ได้แต่ต้องส่งคืนภายในวันเดียวกัน	3.31	0.97	ไม่ออกความเห็น
ผู้ใช้บริการมาขอ ใช้โสตทัศนอุปกรณ์และวัสดุต่าง ๆ ได้ทันที โดยไม่ต้องจองล่วงหน้า	2.38	0.99	ไม่เห็นด้วย

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความเห็นต่อหลัก เกณฑ์ในการให้บริการของ
ศูนย์วิทยบริการของครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษานั้นเห็นว่า ให้มีการจองล่วงหน้า
สำหรับการขอ ใช้โสตทัศนอุปกรณ์และวัสดุต่าง ๆ เห็นด้วยมากที่สุดในระดับ 4.37 รองลงมาคือ
ให้ยืมหนังสือและสิ่งพิมพ์ออกภายนอกศูนย์วิทยบริการได้ ในด้านเวลาการเปิดให้บริการนั้น
เห็นว่า เปิดให้บริการเฉพาะช่วงเวลาเปิดภาคเรียนเท่านั้น มีผู้เห็นด้วยมากในระดับ 3.96

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา ที่มีต่องานบริการที่จัดให้มีในศูนย์วิทยบริการ

งานบริการของศูนย์วิทยบริการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ให้คำแนะนำและตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ศูนย์วิทยบริการจัดไว้	4.48	0.89	เห็นด้วย
ให้ความช่วยเหลือผู้มาใช้บริการด้านการใช้โสตทัศนอุปกรณ์	4.48	1.13	เห็นด้วย
ฝึกอบรมครู อาจารย์ และนักเรียนผู้สนใจ ให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์อย่างถูกวิธี	4.48	1.09	เห็นด้วย
บริการให้คำแนะนำและตอบคำถามทางวิชาการ	4.46	0.91	เห็นด้วย
ฉายภาพยนตร์และ เทปโทรทัศน์ตามคำขอบริการ	4.37	1.25	เห็นด้วย
บริการให้ยืมโสตทัศนอุปกรณ์ไปใช้ในห้องเรียนได้	4.06	1.01	เห็นด้วย
บริการยืมสิ่งพิมพ์และวัสดุเพื่อการสอนจากแหล่งภายนอก	3.99	1.06	เห็นด้วย

จากตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่องานบริการ ที่จัดให้มีในศูนย์วิทยบริการของครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษานั้นเห็นว่า งานบริการให้คำแนะนำและตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ศูนย์วิทยบริการจัดไว้ การให้ความช่วยเหลือผู้มาใช้บริการด้านการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ และการฝึกอบรมครู อาจารย์ และนักเรียนผู้สนใจ ให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์อย่างถูกวิธี เห็นด้วยมากที่สุดในระดับเดียวกันคือ 4.48 รองลงมาคือ การบริการให้คำแนะนำและตอบคำถามทางวิชาการ

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา ที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์วิทยบริการ

สิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์วิทยบริการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
สิ่งอำนวยความสะดวกประเภท วัสดุ กรุภัณฑ์			
ตู้หรือบอร์ดติดประกาศและประชาสัมพันธ์	4.71	1.08	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รถเข็นสำหรับการขนย้ายเครื่องมือ	4.63	1.11	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
โต๊ะสำหรับอ่านหนังสือ	4.62	0.90	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ตู้หรือบอร์ดสำหรับแสดงนิทรรศการหรือสื่อการสอนใหม่ๆ	4.60	1.07	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ตู้ไฟสำหรับดูสไลด์และฟิล์มสตริป	4.57	1.06	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ตู้บัตรรายการของวัสดุสื่อการสอนต่าง ๆ	4.54	0.98	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
แผนผังหรือรูปภาพอธิบายขั้นตอนการใช้โสตทัศนอุปกรณ์			
ต่าง ๆ	4.53	1.25	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ตู้แสดงแบบจำลองและแผนผังของหน่วยงานของ			
ศูนย์วิทยบริการ	4.40	0.98	เห็นด้วย
สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทคูหา			
คูหาสำหรับการใช้วัสดุประเภทเสียง	4.55	0.89	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คูหาสำหรับการศึกษาค้นคว้ารายบุคคล	4.54	1.08	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คูหาสำหรับผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์	4.22	1.19	เห็นด้วย
สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทห้องและบริเวณกิจกรรมต่าง ๆ			
เคาเตอร์สำหรับติดต่อกู้คืน และให้ยืม	4.68	0.90	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
บริเวณที่นั่งอ่านวารสาร และหนังสือพิมพ์	4.67	1.08	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ห้องเก็บสื่อการสอนประเภทโสตทัศนอุปกรณ์	4.62	1.11	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ห้องเก็บวัสดุสื่อการสอน	4.62	1.23	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์วิทยบริการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ห้องสำหรับคุณภาพนครและเทปโทรทัศน์	4.60	1.07	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์วิทยบริการ	4.60	0.98	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ห้องทบทวน ภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป เทปโทรทัศน์ และฟิล์มรูป	4.49	1.06	เห็นด้วย
ห้องประชุมและห้องเรียนสำหรับผู้ให้บริการกลุ่มย่อย	4.37	0.91	เห็นด้วย

สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

เจ้าหน้าที่คอยแนะนำช่วยเหลือผู้มาใช้บริการเกี่ยวกับ

การใส่ทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ 4.59 1.25 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ที่ฝากของ พัดลม เครื่องปรับอากาศ 4.59 1.20 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สิ่งประดับสถานที่ เช่น ต้นไม้ ภาพติดผนัง ฯลฯ 4.50 0.92 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์วิทยบริการ ของครูบรรณารักษ์ และครูใส่ทัศนศึกษา เห็นว่าในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทวัสดุ วัสดุภัณฑ์ ที่ควรจัดให้มีในศูนย์วิทยบริการได้แก่ ตู้ หรือบอร์ดติดประกาศ และประชาสัมพันธ์ เห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุดในระดับ 4.71 รองลงมาได้แก่ รถเข็นสำหรับขนย้ายเครื่องมือ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทคูหาเห็น ว่า คูหาสำหรับใช้กับวัสดุประเภทเสียงเห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุดในระดับ 4.55 รองลงมาคือ คูหาสำหรับการศึกษาค้นคว้ารายบุคคล ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทห้องและบริเวณสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ เห็นว่า มีเคาเตอร์สำหรับติดต่อ ส่งคืน และไต่ถาม เห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุดในระดับ 4.68 รองลงมาคือ บริเวณและที่นั่งสำหรับอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ และในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ อันควรจัดให้มี เห็นว่าการมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำช่วยเหลือผู้มาใช้บริการเกี่ยวกับการใช้ทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุดในระดับ 4.59 รองลงมาคือที่ฝากของ พัดลม และเครื่องปรับอากาศ

6.3 ความคิดเห็นในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการของครู อาจารย์

ในด้านความคิดเห็นของครูอาจารย์ ต่อการจัดให้มีศูนย์วิทยบริการในโรงเรียน โดยการปรับปรุงขึ้นจากห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาที่มีอยู่เดิม มีความคิดเห็นดังนี้

6.3.1 ความคิดเห็นของครู อาจารย์ ต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรจัดให้มีในศูนย์วิทยบริการพบว่า ครู อาจารย์ ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะจัดให้มีในศูนย์วิทยบริการดังนี้ บริเวณที่นั่งอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยช่วยเหลือด้านการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ โต๊ะสำหรับอ่านหนังสือ การจัดให้มีแผนผังหรือรูปภาพอธิบายขั้นตอนในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ และครู อาจารย์ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะจัดให้มีใน ศูนย์วิทยบริการในเรื่องต่อไปนี้ ตู้หรือบอร์ดสำหรับแสดงนิทรรศการและสื่อการศึกษาใหม่ ๆ ตู้บัตรรายการของวัสดุสื่อการสอนต่าง ๆ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น พัดลม เครื่องปรับอากาศและที่ฝากของ ห้องสำหรับชมภาพยนตร์และโทรทัศน์ ตู้หรือบอร์ดคิดประกาศประชาสัมพันธ์ คูหาสำหรับการศึกษาค้นคว้ารายบุคคล และเคาเตอร์สำหรับติดต่о ส่ง-คืน-ให้ยืม วัสดุสื่อการสอนและโสตทัศนอุปกรณ์ (ดูตารางที่ 33 ในภาคผนวก)

6.3.2 ความคิดเห็นของครู อาจารย์ต่อการใช้และการให้บริการของศูนย์วิทยบริการที่จะจัดให้มีขึ้น จากการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการบริการที่จะจัดให้มีดังต่อไปนี้ การบริการฝึกอบรมครูอาจารย์ และนักเรียนผู้สนใจการใช้โสตทัศนอุปกรณ์อย่างถูกวิธี การบริการจัดเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้มาใช้บริการเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ การบริการฉายภาพยนตร์และเทปโทรทัศน์ ตามคำขอของผู้ใช้บริการ อย่างไรก็ตามครู อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีความเห็นต่อการบริการที่จะจัดให้มี เฉพาะในช่วงเวลาเปิดภาคเรียนเท่านั้น และการขอใช้บริการประเภทวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์ได้ทันทีโดยไม่มี การจองล่วงหน้า (ดูตารางที่ 34 ในภาคผนวก)

6.4 ความคิด เห็นในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการของนักเรียน

ความคิด เห็นของนักเรียนต่อการจัดให้มีศูนย์วิทยบริการขึ้น ในโรงเรียน

6.4.1 ความคิด เห็นของนักเรียนต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรจะจัด

ให้มีในศูนย์วิทยบริการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดให้มีสิ่ง ต่อไปนี้
โต๊ะสำหรับอ่านหนังสือ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น พัดลม เครื่องปรับอากาศ และ
ที่ฝากของ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยทุกรายการของสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะจัดให้มี
ในศูนย์วิทยบริการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ห้องสำหรับชมภาพยนตร์ และเทปโทรทัศน์ เจ้าหน้าที่
คอยแนะนำให้ความช่วยเหลือด้านการใช้สไลด์ทัศนูปกรณ์ และการค้นคว้า บริเวณสำหรับนั่ง
อ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ (ดูตารางที่ 35 ในภาคผนวก)

6.4.2 ความคิด เห็นของนักเรียนต่อบริการที่ควรจะจัดให้มีในศูนย์วิทยบริการ

พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการบริการฝึกอบรมความรู้ด้านการใช้สไลด์ทัศนูปกรณ์
อย่างถูกวิธี การบริการให้คำแนะนำและตอบคำถามด้านวิชาการ การให้ยืมสไลด์ทัศนูปกรณ์
ไปใช้ในห้องเรียน การให้ยืมหนังสือและสิ่งพิมพ์ออกภายนอกศูนย์วิทยบริการได้ แต่นักเรียน
ส่วนใหญ่มีความรู้สึกเฉย ๆ ต่อการจัดบริการที่จะให้มีเฉพาะเวลาเปิดภาคเรียนเท่านั้น
(ดูตารางที่ 36 ในภาคผนวก)

ตอนที่ 7 ความคิด เห็น เกี่ยวกับแบบเสนอแนะการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการจากห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

7.1 ความคิด เห็นของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษาต่อการประเมิน
แบบ เสนอแนะการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการจากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิด เห็นของผู้บริหาร
ครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา ต่อความเหมาะสมของแบบเสนอแนะ
การจัดตั้งศูนย์วิทยบริการจากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ความคิด เห็นต่อแบบ เสนอแนะฯ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
หลักการและ เหตุผล	3.98	0.18	เหมาะสมมากที่สุด
วัตถุประสงค์	3.93	0.25	เหมาะสมมากที่สุด
รูปแบบของศูนย์วิทยบริการ	3.73	0.63	เหมาะสมมากที่สุด
ขั้นตอนการดำเนินงาน	3.66	0.70	เหมาะสมมากที่สุด
อัตรากำลัง	3.53	0.92	เหมาะสมมากที่สุด
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3.83	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	3.70	0.33	เหมาะสมมากที่สุด
การแบ่งส่วนงานในศูนย์วิทยบริการ	3.60	0.95	เหมาะสมมากที่สุด
บุคลากรและภาระหน้าที่	3.73	0.68	เหมาะสมมากที่สุด
ขอบข่ายการดำเนินงานของศูนย์วิทยบริการ	3.93	0.36	เหมาะสมมากที่สุด
งบประมาณ	3.77	0.56	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 12 แสดงว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของแบบเสนอแนะการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการจากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา เห็นว่าโครงสร้างในส่วนต่าง ๆ ของแบบเสนอแนะฯ ทุกส่วนมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยหลักการและเหตุผลมีความเหมาะสมมากที่สุดที่ระดับ 3.96 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์และขอบข่ายของการดำเนินงานศูนย์วิทยบริการ เห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุดที่ระดับ 3.93 และเห็นว่า ผลที่คาดว่าจะได้รับจากแบบเสนอแนะฯ เหมาะสมมากที่สุดที่ระดับ 3.83

7.2 ผู้บริหารครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า แบบเสนอแนะการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการจากห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ว่าเป็นแบบเสนอแนะที่ดี สามารถนำไปใช้ได้ เห็นด้วยมากในระดับ $4.50 (\bar{X}) \quad 0.6708 (S.D.)$

แบบเสนอแนะการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการ ดังจะกล่าวในบทต่อไปนี้ สร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย คือ มีรูปแบบที่เป็นหน่วยงานอิสระ พัฒนามาจากห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษา โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบด้าน การบริหาร บุคลากร ขอบข่ายการดำเนินงาน และงบประมาณของหน่วยงานทั้ง 2 ที่มีมาแต่เดิม แล้วจัดระบบการบริหารและการดำเนินงานเสียใหม่ ในรูปแบบของศูนย์วิทยบริการ